

TEORIE SOCIÁLNÍ KONTROLY, ETIKETIZAČNÍ TEORIE

DIVIŠOVÁ VĚNDULA
KRIMINÁLNÍ POLITIKA
18.11. 2015

TEORIE SOCIÁLNÍ KONTROLY

- Travis Hirschi (navazuje na předchozí teoretiky sociální kontroly)
- zločin je normální, je naopak třeba vysvětlit konformitu
- konformita výsledkem určitých podmínek - jejich absence → kriminalita
- konformita jako výsledek učení, socializace
- vnější kontrola (Hirschi 1969) x sebe-kontrola (Hirschi a Gottfredson 1990)
- Hirschi kritizuje integraci více teorií k vysvětlení delikvence
- propojuje klasickou i pozitivistickou tradici v kriminologii

TEORIE SOCIÁLNÍ KONTROLY

- *Causes of Delinquency* (1969)
- důležitost sociálních vazeb (social bonds) - jejich narušení u delikventů
- 4 prvky sociálních vazeb
 - *pouto* - ve vztahu k ostatním lidem, význam jejich názorů
 - *oddanost* - ve vztahu ke společensky uznávaným cílům (vzdělání, práce...)
 - *zapojení se* - do konvenčních aktivit
 - *víra* - v morální platnost hodnot, norem společnosti
- kritika:
 - opomíjí motivaci kriminální činnosti a obecně vliv osobnosti
 - přeceňování role socializace

TEORIE SOCIÁLNÍ KONTROLY

- *A General Theory of Crime* (Hirschi a Gottfredson 1990)
- důraz na sebekontrolu - vysvětlení na úrovni jednotlivce
- zločin - slabá sebekontrola + vhodné příležitosti + lákavé cíle
- vývoj sebekontroly v dětství - sociálním učením
- lidé s nízkou sebekontrolou - soubor dalších vlastností: impulzivní, necitliví, riskují, „krátkozrací“... = ignorují negativní dlouhodobé důsledky
- kritika:
 - přeceňování sebekontroly x opouští důraz na vztahy
 - sebekontrola jako stabilní během života jedince (x Sampson, Laub 1995)
 - moc neřeší koncept příležitosti

TEORIE ETIKETIZACE

- rozchod s dosavadní kriminologií hledající příčiny (normální x patologické)
- vliv symbolického interakcionismu (význam jazyka, komunikace)
 - kriminalita jako produkt sociální interakce, relativní význam pojmu zločin
- důraz na proces kriminalizace (tzv. teorie sociální reakce) - deviantní vůči komu?
- hlavní body:
- otázka, jak a proč je některé jednání definováno jako deviantní/kriminální (x jiné ne)
- někteří lidé mají větší pravděpodobnost, že budou „onálepkováni“
- důsledky etiketizace konkrétních jedinců

HOWARD S. BECKER

- studie *Outsiders* (1966)
- relativita pojmu deviant a deviance - nutné zahrnout posuzovací proces
- přijímání „sociálních pravidel“ (mocenská záležitost) a jejich vynucování - jejich narušitel onálepkován jako „outsider“
- „sociální skupiny vytvářejí deviance vytvářením pravidel, jejichž porušení utváří deviaci, a aplikací těchto pravidel na konkrétní lidi a jejich onálepkováním jako outsiderů“
- deviance není vlastností spáchaného aktu x důsledek aplikování pravidel a sankcí (produkt transakce mezi soc. skupinou a tím, kdo je vnímán jako narušitel pravidla)
- deviant jako někdo, kdo byl úspěšně onálepkován

HOWARD S. BECKER

- typy deviantního chování

	poslušné chování	chování porušující pravidla
je vnímán jako deviant	neprávem obviněn	„ryzí“ deviant
není vnímán jako deviant	konformní	tajný deviant

- postupný (sekvenční) model deviace a deviantní kariéra
- porušení pravidla - dopadení a „onálepkování“ - změna sebe-pojetí a „veřejné“ identity jedince - deviantní status jako dominantní - vstup do deviantní skupiny/subkultury (společný status, učení se technik, racionalizací atd.)
- sebenaplňující se proroctví (falešná obvinění) - ale někdy existence dalších alternativ

manipulativní klíčové významy a manipulativní podnikatelé

DALŠÍ VÝZNAMNÍ TEORETICI

- Frank Tannenbaum (1938)
- hypotéza „dramatizace zla“ (dramatisation of evil)
- proces: komunita definuje činy jedince jako zlo - pak samotného jedince - separace jedince za účelem trestu/léčby - další izolace - zvnitřnění nálepky - redefinice pojetí sama sebe dle očekávání komunity
- trestní justice může prohloubit kriminalitu
- Edwin Lemert (1951)
- primární (různé motivace) x sekundární deviace
- sekundární - pod vlivem reakce společnosti (stigma)

KRITIKA TEORIE ETIKETIZACE

- nejedná se o teorii x perspektiva - vágní
- identifikace deviance jen v termínech reakcí společnosti?
- nelogičnost kategorie tajného devianta
- deviant jako pasivní aktér (Gouldner 1968: „man-on-his-back“ x „man-fighting-back“)
- upřednostňování pachatele na úkor oběti
- nedostatečný důraz na roli struktury a mocenské vztahy
- opomíjí deviaci mocných
- ale mnohá kritika neoprávněná - vztahuje se jen na užší pojetí teorie

MORÁLNÍ PANIKA

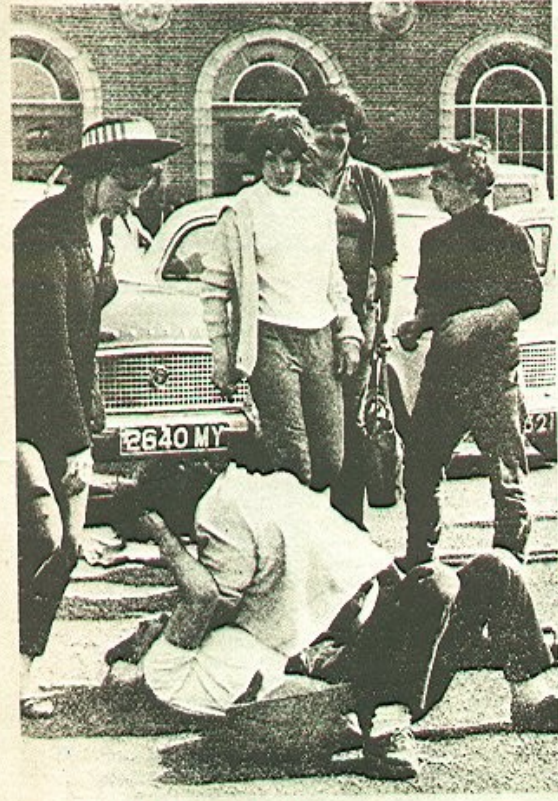
- Wilkins (1964) - spirála zesílení deviace (deviance amplification)
- Stanley Cohen (1972). *Folk devils and moral panics : the creation of the mods and rockers*
- osoba/skupina konstruována jako hrozba hodnotám a zájmům společnosti
- role médií v předávání informací o deviantním chování (i definování soc. problémů) - přehánění, zkreslování
- pobouření veřejnosti - zvýšení kontroly ze strany policie - více případů deviace -
potvrzení informací z médií - prosazování mor. podnikatelů odezvy, nových
opatření - další marginalizace a stigmatizace deviantů
- symbolická moc slov a obrazů; identifikační proces - přidělování

After Clacton... a new battlefield

3d. Monday, May 18, 1964 No. 18,788

WILD ONES 'BEAT UP' MARGATE

40 arrested in all-day clashes

THE Wild Ones — self-styled Mods and Rockers — picked the Kent resort of Margate to beat up for Whitsun.

MIRROR REPORTER

All day yesterday the rival teenagers fought and smashed their way around the town. They clashed with police who held 40 arrests with 100 being taken to hospital.

While others ran out the town with panic.

At Brighton last night hundreds of Mods gathered the sea front building for hours. The outbreak of windows. Particularly all of Brighton's motor force was on duty and they had a lot of others called to the seafront where scores of Mods were attacking a score of Rockers.

The Rockers turned and slashed, cut and tore at the Mods.

Girls behind the Wheel — Page 4. Charge of the Mods at Margate — Centre Page.

Blood
At least forty people had been arrested. And there was blood on the road.

Most of the trouble started up late on the holiday day night. They got down to the beach and outside the night clubs.

At 10.30 yesterday night the sea front area was a scene of chaos as 300 Mods attacked 100 Rockers who defended a police car. Both sides turned on them.

Shouting

Then the Mods streamed across to the Regent Cinema and surrounded it. They shouted, they jumped, and they sang. They smashed windows, and they fought.

Police trapped about 300 in the car park. The 300 were charged. About 100 were taken to hospital. About 100 were taken to hospital. About 100 were taken to hospital.

BLACK EYE A constable with a black eye and a woman who lost her helmet carry a youth away to a police van. Picture by Mirror photographer, Albert Healey.

THE GIRLS FIGHT IT OUT A girl Mod and a girl Rocker stage a hair-pulling battle outside Margate Marina, while their friends stand looking on. The fight lasted about three minutes, with the girls rolling over and over on the ground.

BAKERS STANDARD PLYWOOD PAINTS VARNISHES
Evening Argus NIGHT EXTRA
5000 DAILY 1964
USED CARS

Mods let fly at the Rockers in fierce seafront clashes
BATTLE OF BRIGHTON
Fifty arrested

A full-scale battle between the rival Mods and Rockers broke out at Brighton last night. The seafront was the scene of a fierce clash between the two rival gangs. Fifty people were arrested and several were injured.

DEATH OF A MOD
A young man was killed in a car crash on the seafront at Brighton last night. The car was involved in a collision with a lorry.

TWO STABBED IN MARGATE FLARE-UP
Police said yesterday that two young men were stabbed in Margate during a flare-up between Mods and Rockers.

17 more die on roads
Seventeen more people were killed on roads in Kent during the Whitsun holidays.

ROCKERS IN THE
A group of Rockers were seen in Margate during the Whitsun holidays.

PLUCKY MAN
A young man was praised for his bravery in saving a child from a burning car.

Twenty-seven in court
Twenty-seven people were brought before the courts in connection with the Brighton riots.

Great trek home starts early
A large number of people started their journey home from Brighton early this morning.

SPECIAL OFFER!
The **ELITE** ELECTRIC SINK WATER HEATER ONLY £19-10-0

ASK Seaboard
ASK Seaboard for more information.

Mirror *scrup-happy Whitsun Wild Ones*

LIVING FOR KICKS
Portrait of a Mod in action at Brighton yesterday

A Mod in action at Brighton yesterday. The Mod was seen in a state of chaos, surrounded by a large crowd of people. The scene was one of intense activity and conflict.

17 more die on roads
Seventeen more people were killed on roads in Kent during the Whitsun holidays.

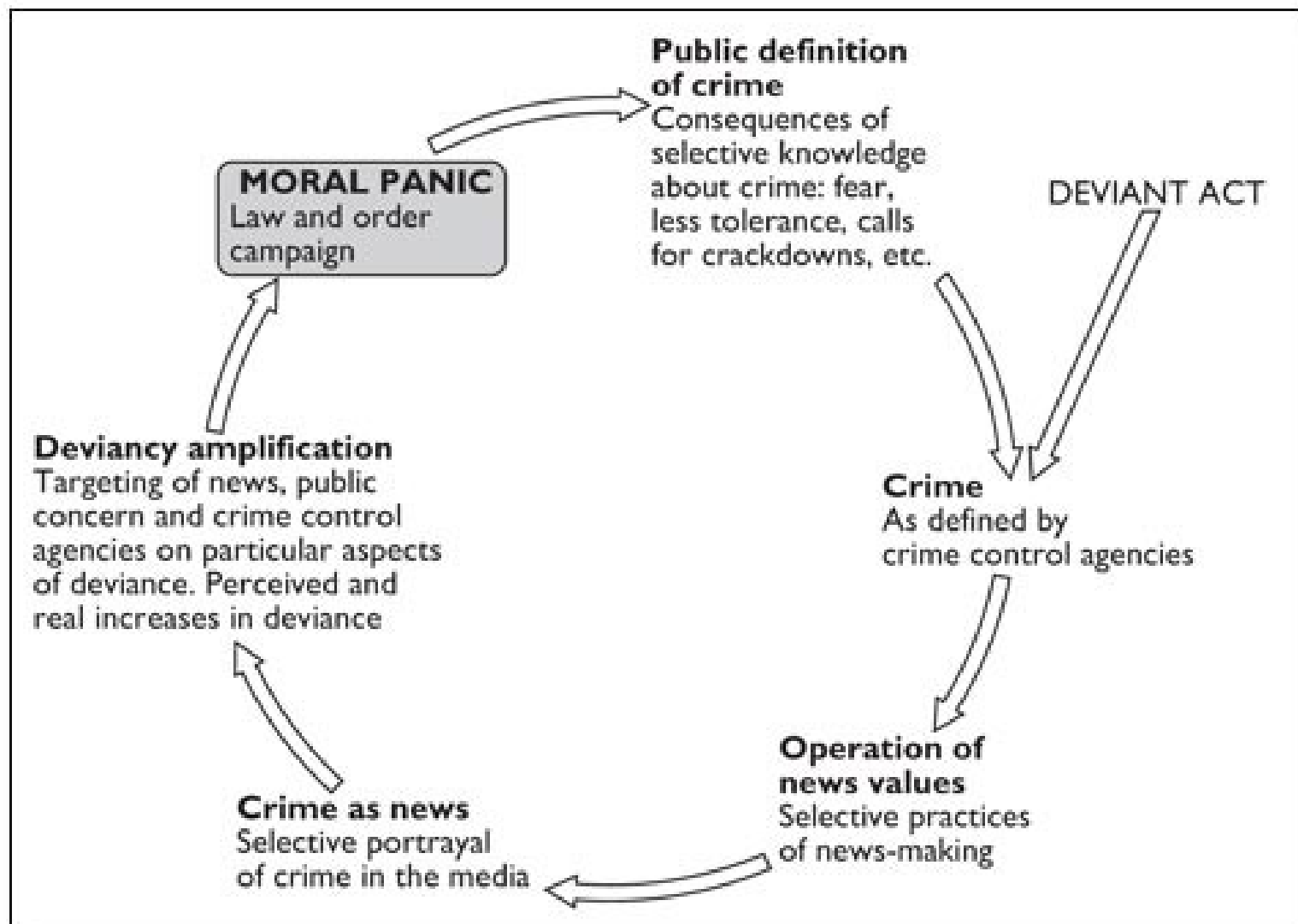
ROCKERS IN THE
A group of Rockers were seen in Margate during the Whitsun holidays.

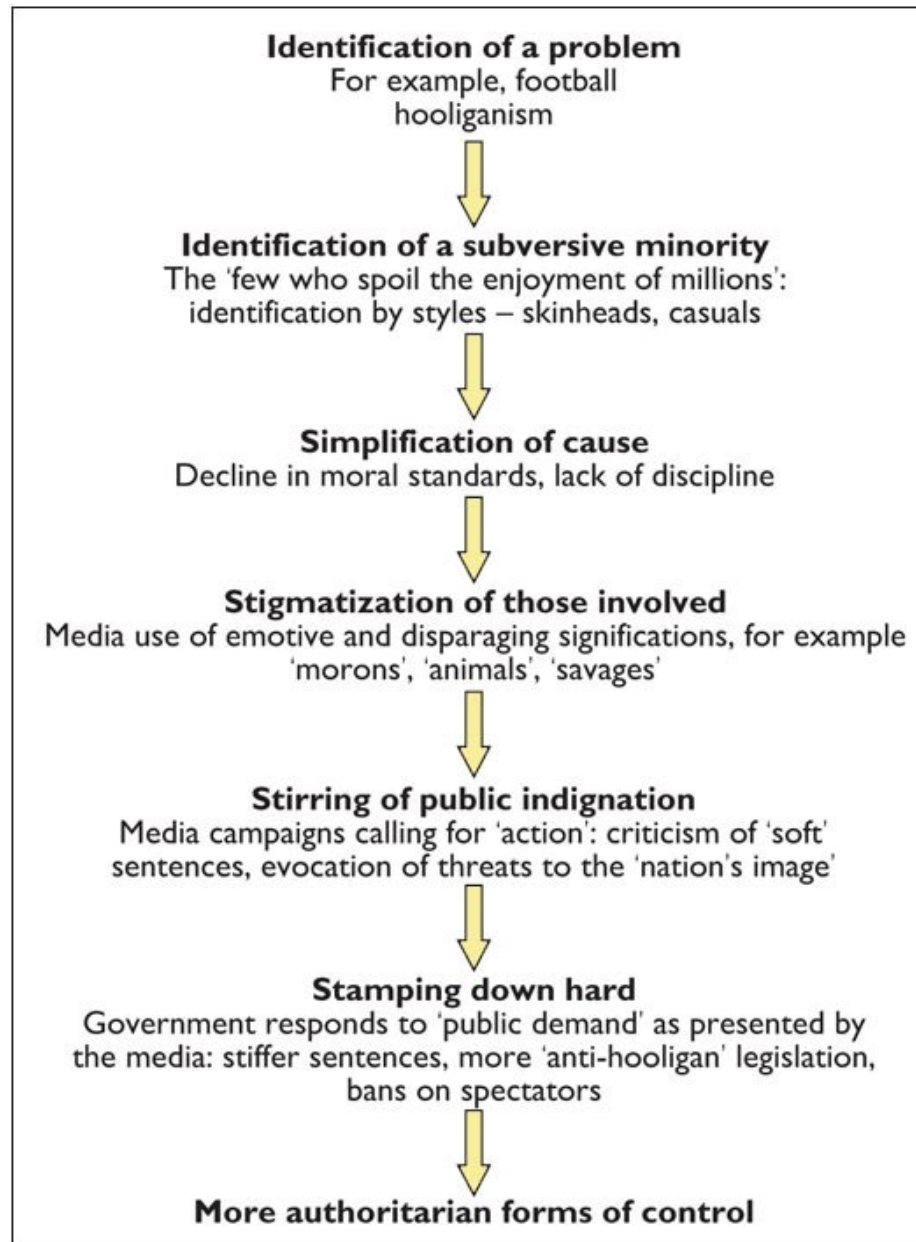
PLUCKY MAN
A young man was praised for his bravery in saving a child from a burning car.

Twenty-seven in court
Twenty-seven people were brought before the courts in connection with the Brighton riots.

Great trek home starts early
A large number of people started their journey home from Brighton early this morning.

ASK Seaboard
ASK Seaboard for more information.

Morální panika na příkladu fotbalových chuligánů

POUŽITÁ LITERATURA

- Becker, Howard S. 1966. *Outsiders: Studies in the Sociology of Deviance*. New York: Free Press.
- Burke, Roger Hopkins. 2009. *An Introduction to Criminological Theory*. Willan Publishing, pp. 167-179.
- Cohen, Stanley. 2002 (1972). *Folk devils and moral panics : the creation of the mods and rockers*. London: Routledge.
- Taylor, Claire. 2001. „The relationship Between Social and Self-Control: Tracing Hirshi’s Criminological Career“, *Theoretical Criminology*, Vol. 5, No. 3, pp. 369-388.
- Taylor, Ian et al. 2003 (1973). *The new criminology: for a social theory of deviance*. London and New York: Routledge, pp. 139-171.
- Tierney, John. 2006. *Criminology. Theory and Context*. Harlow: Longman, pp. 139-153